

ศูนย์ติดตามการอ้างอิงวารสารไทย
Thai-Journal Citation Index Centre

สถาบันเทคโนโลยี

หน้าแรก » เมื่อเข้าสู่ TCI » ฐานข้อมูล TCI » ค่า TJIF » การประเมิน/อบรม » งานบริการของ TCI » เกณฑ์คุณภาพวารสาร » ประกาศผลทุกๆ 4 ไตรมาส » FAQ

ผลการประเมินคุณภาพวารสารที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI

โปรดระบุหมายเลข ISSN หรือชื่อของวารสารที่ต้องการทราบผลประเมิน :

ค้นหา

ลำดับ	ชื่อวารสาร	ISSN	เจ้าของ	จัดอันดับในวารสาร กลุ่มที่	สาขา
1	Veridian E-Journal, Silpakorn University	1906-3431	บังเกิดวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร	1	มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์

[Back to top](#)

Copyright 2005, Thai-Journal Citation Index (TCI) Centre. All rights reserved.

Contact: tcithai@gmail.com

พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือและการจัดการซากโทรศัพท์มือถือของผู้บริโภค^{*} กลุ่มเจเนอเรชันวาย

Mobile Phone Usage Behavior and Discarded Mobile Phone Management of Consumers Ceneration Y

Received:	February	7, 2019
Revised:	August	20, 2019
Accepted:	August	26, 2019

สร้อยา ธรรมอภิพ (Sawanya Thamma-apipon)*

อลิสา เจริญรูป (Alisa Charoenroop)**

อารยา เกตุรุ่ม (Araya Ketraum)**

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือและการจัดการซากโทรศัพท์มือถือของผู้บริโภคเจเนอเรชันวาย โดยศึกษากับอาจารย์ บุคลากร นักศึกษา และผู้ประกอบการร้านค้า ในมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี ที่อยู่ในเจเนอเรชันวาย (เกิดพ.ศ.2523 – พ.ศ.2540) จำนวน 400 คน เพื่อเป็นกรณีศึกษาสำหรับรับ��ของสถานศึกษา รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอผลการศึกษาโดยการพรร威名ความ

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบร่วม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 65.50 สถานภาพนักศึกษา ร้อยละ 86.50 อายุ 21-26 ปี ร้อยละ 87.50 ปี การศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี ร้อยละ 90.50 และสถานภาพโสด ร้อยละ 93.75 พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือ ส่วนใหญ่มีโทรศัพท์มือถือใช้ครั้งแรก อายุ 10-15 ปี ร้อยละ 86.50 ใช้โทรศัพท์ยี่ห้อไอโฟน ร้อยละ 51.25 อายุการใช้งานเฉลี่ย 1-3 ปี/เครื่อง ร้อยละ 70.75 ข้อคำนึงในการตัดสินใจซื้อโทรศัพท์ เพราะตอบโจทย์ความต้องการ ร้อยละ 31.25 ช่วงเวลาที่ใช้ 21.01 ชั่วโมง ร้อยละ 81.00 ระยะเวลาที่ใช้ 7 ชั่วโมงชั่วโมง/วัน ร้อยละ 77.25 วัตถุประสงค์หลักในการใช้เพื่อความบันเทิงและนันหนนาการ ร้อยละ 78.50 แอพพลิเคชันที่ใช้บ่อยที่สุดคือ เฟสบุ๊ค ร้อยละ 43.00 และระยะเวลาในการใช้ 30 นาที – 1 ชั่วโมง ร้อยละ 46.25 พฤติกรรมการจัดการซากโทรศัพท์มือถือ ส่วนใหญ่เก็บเอาระยะๆ ร้อยละ 66.50 โดยจะคัดแยกออกจากขยะประเภทอื่น ร้อยละ 81.00 และจัดเก็บใส่ถุงพลาสติกทั่วไปและนำไปกำจัดโดยนำไปทิ้งยังจุดวางถังของเทศบาลหรืออบต. ร้อยละ 83.25

คำสำคัญ : พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์ / การจัดการซากโทรศัพท์มือถือ / เจเนอเรชันวาย

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร., คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail: sawanya@ms.su.ac.th.

Assistant Professor Dr., Faculty of Management Science, Slipakorn University.

** นักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร E-mail: miew.mgj@gmail.com และ

E-mail: paintaraya@gmail.com

Student, Faculty of Management Science, Slipakorn University.

Abstract

This research aims was to mobile phone usage behavior mobile phone and was to study waste management behavior, mobile phone of Consumers Generation Y. The study conducted data collection using a questionnaire mobile phone user that is during the Generation Y (Born during the year 1980-1997). In Silpakorn University Petchaburi Information Campus, divided into 4 groups, namely, teachers, personnel, students and shop operators, 400 people. Data were analyzed using statistics, percentage, mean, maximum value, minimum value, standard deviation.

The study of general information of respondents found that most of them were female, 65.50%, with 86.50 % student status, aged between 21-26 years, 87.50%. The highest education level was 90.50% and had status Single image, 93.75%

The behavior of the mobile phone users of the sample group found that most of them had mastered the mobile phone for the first time, aged 10-15 years, 86.50%, using the iPhone phone 51.25%. The maximum usage life is about 1-3 years, 70.75%. The consideration in making a decision to buy a phone is because it meets the most needs of 31.25%. The time spent using the phone is 21.01% and up 81.00%. The time spent using the phone is 7 hours. Up/day 77.25%. The main purpose of using phones for entertainment and recreation is 78.50%. The most frequently used applications are Facebook, 43.00% and The duration of using social networks is in the 30 minutes - 1 hour percentage. 46.25%.

The behavior of the mobile phone carcass management of the sample group found that most of the mobile phones have been worn out or expired after being kept idle. What does 66.50% do to separate from other types of waste 81.00% By sorting and storing in general plastic bags to be disposed of by dumping it at the municipal tank or the SAO 83.25%.

Keywords: Mobile phone usage behavior /Discarded Mobile phone management /Generation Y

บทนำ

จากความก้าวหน้าและการพัฒนาของเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้การบริโภคสินค้าอิเล็กทรอนิกส์และกระจายไปยังประชากรทุกช่วงวัยมีจำนวนเพิ่มขึ้น อาทิเช่น โทรศัพท์มือถือ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ โดยเฉพาะโทรศัพท์มือถือได้กลยุทธ์เป็นปัจจัยที่ 5 ในการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ เพราะไม่ได้มีประโยชน์เพียงการใช้เพื่อการติดต่อพูดคุยกันแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังสามารถใช้ประโยชน์เพื่อทำธุรกรรมทางการเงิน เพื่อความบันเทิง เพื่อรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ในการทำงานก็จะสะดวกกว่ากัน เป็นต้น จากการพัฒนาของบริษัทผู้ผลิตโทรศัพท์มือถือ อัตราการแข่งขันของธุรกิจการสื่อสาร ประกอบกับความต้องการของผู้บริโภคที่ตอบโจทย์ความต้องการกับบุคคลนัย มีส่วนเร่งทำให้โทรศัพท์มือถืออยู่ในสภาพกรุนเรืองขึ้น โดยจากรายงานวิจัยเรื่อง “ชาติอิเล็กทรอนิกส์” ปัญหาสิ่งแวดล้อมจากสังคมเทคโนโลยี พบว่า โทรศัพท์มือถือ มีอัตราการเปลี่ยนเครื่องบ่อยที่สุดโดยมีอายุใช้งานเฉลี่ย 18 เดือน ทั้ง ๆ ที่ยังไม่หมดอายุการใช้งาน โทรศัพท์มือถือที่หมดอายุการใช้งาน ล้าสมัย รวมถึงโทรศัพท์มือถือที่ไม่เป็นที่ต้องการจะถูกนำไป “ชาติโทรศัพท์มือถือหรือขยายอิเล็กทรอนิกส์” ซึ่งจัดเป็นขยะอันตราย เนื่องจากมีส่วนประกอบของสารพิษจำพวกสารโลหะหนักในแบตเตอรี่ และแผงวงจรไฟฟ้า หากนำไปจัดการที่ไม่ถูกวิธีจะก่อให้เกิดอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและมนุษย์ได้ในที่สุด ซึ่งปัจจุบันปัญหาปริมาณขยะอิเล็กทรอนิกส์มีอัตราการเพิ่มสูงขึ้นเป็น 3 เท่าของขยะมูลฝอยในชุมชน โดยเฉพาะขยะที่มาจากการผลิตภัณฑ์ด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ ที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงรุ่นและตกรุนอยู่ตลอดเวลา ทำให้มีการเลิกใช้และถูกทิ้งเป็นขยะสะสมปริมาณมาก และกลุ่มผู้บริโภคเจเนอเรชั่นวัยหรือกลุ่มคนที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2523 – พ.ศ. 2540 (อายุ 22 – 39 ปี ณ พ.ศ. 2562) ถือเป็นกลุ่มที่เติบโตขึ้นมาท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงและค่านิยมที่แตกต่างระหว่างรุ่นปู่ย่าตายายกับรุ่นพ่อแม่ และรับเอาความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีเข้ามาในการดำรงชีวิตประจำวัน ในขณะที่ระบบการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยยังขาดระบบการบริหารจัดการที่ครบวงจร ตั้งแต่การคัดแยกหรือถอดแยก การเก็บรวบรวม การนำกลับมาใช้ใหม่ รวมถึงยังไม่มีสถานที่ที่กำจัดที่ได้มาตรฐานอย่างถูกต้อง รวมถึงปัญหาในระบบการจัดการเนื่องจากมีการทิ้งขยะอิเล็กทรอนิกส์ไป การไม่มีจุดสำหรับทิ้งขยะอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะรวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์อย่างถูกวิธี

มหาวิทยาลัยศิลปากร นับเป็นพื้นที่ศึกษาที่เป็นแหล่งรวมของผู้บริโภคกลุ่มเจเนอเรชั่นวัย (อายุ 22-39 ปี ณ พ.ศ. 2562) ทั้งที่เป็นอาจารย์ บุคลากร นักศึกษา และผู้ประกอบการร้านค้า ซึ่งผู้บริโภคกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่อยู่ในวัยเรียนและวัยทำงาน ซึ่งมีกิจกรรมและการติดต่อสื่อสารเพื่อการเรียน การทำงาน การทำธุรกิจ รวมถึงการนั่งทำงานและการพักผ่อน และยังเป็นกลุ่มคนที่ยังคงอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง และใกล้ชิดกับเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของกลุ่มผู้บริโภคเจเนอเรชั่นวัย และการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์จากชาติโทรศัพท์มือถือของกลุ่มผู้บริโภคเจเนอเรชั่นวัย เพื่อให้ได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปกำหนดแนวทางในการวางแผนจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์จากชาติโทรศัพท์มือถืออย่างมีประสิทธิภาพและลดความเสี่ยงในการปนเปื้อนของสารพิษสู่สิ่งแวดล้อมและมนุษย์

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาพัฒนาระบบการใช้โทรศัพท์มือถือของผู้บริโภคกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย
2. เพื่อศึกษาพัฒนาระบบการจัดการขายโทรศัพท์มือถือของผู้บริโภคกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับเจเนอเรชั่น

กลุ่มคนที่เกิดในยุครุ่นราวกว่าเดียวกันจะมีประสบการณ์จากเหตุการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่คล้าย ๆ กัน ซึ่งทำให้เกิดเอกลักษณ์ในหัตถศิลป์หรือพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตซึ่งจะแตกต่างกันไปตามรุ่น มานส์วี ศรีนนท์ (2561) ได้กล่าวถึงการแบ่งกลุ่มในแต่ละยุคสมัยออกเป็นเจเนอเรชั่น ดังนี้

1) Generation Baby Boomer หรือเรียกว่า “เจนบี” (Gen-B) เป็นกลุ่มคนที่เกิดในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2489 – 2507 หรือกลุ่มผู้สูงอายุในปัจจุบัน (อายุ 55 - 73 ณ ปี พ.ศ. 2562) คนกลุ่มนี้เกิดหลังจากการเมืองโลกครั้งที่ 2 เนื่องจากแต่ละประเทศต้องการเพิ่มจำนวนประชากรเพื่อมาพัฒนาประเทศที่บอบช้ำจากศึกสงคราม ทำให้คนกลุ่มนี้ได้รับรู้ถึงความลำบากของฟื้อแม่ ความแร้นแค้นทางเศรษฐกิจ ภาวะวุ่นวาย ต่าง ๆ ทำให้ลักษณะของคนกลุ่มนี้มีความอดทนสูง สูงงาน ชอบทำงานและประสบความสำเร็จด้วยตัวเอง เนื่องจากมีประสบการณ์จำนวนมากที่เกิดในช่วงเดียวกัน ทำให้มีการแข่งขันสูง เชื่อมั่นและรับฟังคำสั่งจากผู้นำหรือหัวหน้างานที่มีอิทธิพลมากกว่า แต่ใช้วิธีที่เรียบง่าย

2) Generation X หรือเรียกว่า “เจนเอ็กซ์” (Gen-X) เป็นกลุ่มคนที่เกิดในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2508 – 2522 หรือกลุ่มคนวัยทำงานในปัจจุบัน (อายุ 40 - 54 ณ ปี พ.ศ. 2562) คนกลุ่มนี้เกิดขึ้นหลังจากการผลิตประชากรจำนวนมากจนกระทั่งต้องคุ้มกำเนิด ขณะเดียวกันเป็นยุคที่เทคโนโลยีเริ่มทันสมัยและแพร่หลายขึ้น ทำให้คนกลุ่มนี้เริ่มมีความอดทนน้อยลง มักจะตั้งคำถามว่าทำไมมีชีวิตต้องทน ในเมื่อมีโอกาสและตัวเลือกมากขึ้น คนกลุ่มนี้เลือกทำงานที่ชอบ รักอิสระ และมีความคิดสร้างสรรค์ แห่งการตอบสนองความต้องการของตัวเอง

3) Generation Y หรือเรียกว่า “เจนวาย” (Gen-Y) เป็นกลุ่มคนที่เกิดในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2523 - 2540 (อายุ 22 - 39 ณ ปี พ.ศ. 2562) ซึ่งเป็นกลุ่มคนระดับปริญญาตรีจบเรียนทำงานใหม่ คนกลุ่มนี้เกิดมาพร้อมเทคโนโลยีทันสมัยและแพร่หลาย รวมทั้งองค์ความรู้ ทำให้มีความอดทนน้อยลง สามารถเปลี่ยนงานบ่อย คนกลุ่มนี้ชอบการทำงานเป็นทีม ทำงานร่วมกันมากกว่าฟังคำสั่งจากหัวหน้าอย่างเดียว และการบังคับบุญญาจากพ่อแม่

4) Generation Z หรือเรียกว่า “เจนแซด” (Gen-Z) เป็นกลุ่มคนที่เกิดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ขึ้นไป (อายุน้อยกว่า 22 ปี ณ ปี พ.ศ. 2562) ซึ่งเป็นคนกลุ่มวัยแรกเกิดจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย คนกลุ่มนี้เกิดมาด้วยการเลี้ยงดูที่เพียบพร้อมด้วยเทคโนโลยีทันสมัยและมีตัวเลือกมากขึ้น ทำให้คนกลุ่มนี้ชอบความหลากหลาย ไม่ชอบพึงการและสามารถทำอะไรหลายอย่างได้ในคราวเดียวกัน รายละเอียดของเจเนอเรชั่น ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เจเนอเรชั่นและปี พ.ศ.เกิด

ที่	เจเนอเรชั่น	ปี พ.ศ.เกิด
1	เบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer)	2489 - 2507
2	เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ (Generation X)	2508 - 2522
3	เจเนอเรชั่นวาย (Generation Y)	2523 - 2540
4	เจเนอเรชั่นแซด (Generation Z)	2540 ขึ้นไป

ที่มา : มนัสวี ศรีนินท์ (2561)

2. ความรู้เกี่ยวกับขยะอิเล็กทรอนิกส์

ความหมายของขยะอิเล็กทรอนิกส์

ชมพูนุห พรมภักดี (2558) ได้ให้ความหมายของขยะอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า “ขยะอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Waste หรือ E-Waste) หรือเรียกอย่างเป็นทางการว่า ชาติผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่เป็นที่ต้องการ ล้าสมัย หมดอายุการใช้งานหรือไม่ต้องการใช้งานอีกต่อไป โดยอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ต้องการแล้วเหล่านี้ก็จะกลามาเป็นขยะอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งจำเป็นต้องมีการจัดการอย่างถูกวิธี เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นวีดีโอ โทรศัพท์ เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องรับส่ง โทรสาร ปรินเตอร์ เครื่องเสียง เครื่องดูดฝุ่น เตาอบไมโครเวฟ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า หลอดไฟ เครื่องมือเครื่องใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

สถานการณ์ขยะอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย

จากรายงานสถานการณ์มลพิษประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 กรมควบคุมมลพิษได้คาดการณ์ ปริมาณขยะอิเล็กทรอนิกส์หรือชาติผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์อยู่ที่ ประมาณ 376,801 ตัน ซึ่งเป็นปริมาณรวมจากชาติผลิตภัณฑ์ฯ เพียง 8 ชนิด ได้แก่ โทรศัพท์ เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น เครื่องซักผ้า คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นวีดีโอ โทรศัพท์มือถือ และกล้องถ่ายรูปดิจิตอล ดังนั้น หากรวมทุกประเภทผลิตภัณฑ์ เมื่อൺสหภาพยูโรป (10 กลุ่มผลิตภัณฑ์) คาดว่า ปริมาณของ อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยน่าจะสูงกว่าเดิมหลายเท่า เช่นเดียวกับประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย ขยะอิเล็กทรอนิกส์หรือ “ของเก่า” ในความเข้าใจของคนไทย นักจะถูกขายให้กับพ่อค้ารับซื้อของเก่าหรือชาเลนจ์มาระบุนรับซื้อจากบ้านเรือนเพื่อนำไปถอดแยกชิ้นส่วนเพื่อขายเป็นวัสดุรีไซเคิล เช่น ทองแดง อลูมิเนียม พลาสติก เป็นต้น ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปริมาณชาติผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ปี 2555-2560

ลำดับ	ประเภทผลิตภัณฑ์	ปริมาณชาติผลิตภัณฑ์ (ตัน/ปี)					
		พ.ศ. 2555	พ.ศ. 2556	พ.ศ. 2557	พ.ศ. 2558	พ.ศ. 2559	พ.ศ.2560
1	โทรทัศน์	45,163	101,286	103,610	106,335	108,781	98,369.71
2	เครื่องปรับอากาศ	26,448	71,821	73,469	74,799	76,519	75,419.61
3	ตู้เย็น	41,100	63,092	64,540	65,765	67,278	63,884.71
4	เครื่องซักผ้า	-	58,930	60,282	60,492	61,883	60,851.64
5	คอมพิวเตอร์	17,711	53,958	55,195	57,058	58,370	56,078.54
6	เครื่องเล่นวีดีดี/ดีวีดี	-	17,458	55,195	57,058	58,370	30,436.42
7	โทรศัพท์	767	1,620	1,658	1,682	1,721	8,797.58
8	กล้องถ่ายรูปดิจิตอล	-	184	188	190	194	7,539.998
	รวม	131,198	368,349	376,801	384,233	393,070	401,387.21

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ (2557)

หลักการโดยทั่วไปในการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ 1) การลดการใช้ให้น้อยลง (Reduce) หมายถึง ลดการบริโภคตั้งแต่แรกโดยไม่ซื้อของฟุ่มเฟือยและหากจำเป็นต้องซื้อให้เลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัย ไม่มีสารอันตรายหรือมีในปริมาณต่ำ ประหยัดพลังงานและสามารถใช้คืนได้ง่ายเมื่อผลิตภัณฑ์ลายเป็นชา กโดยอาจพิจารณาเลือกซื้อสินค้าที่มีฉลาก มาก. หรือฉลากเขียว หรือฉลากสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของ ต่างประเทศ 2) การใช้ซ้ำ (Reuse) เป็นการยึดอยู่การใช้งานผลิตภัณฑ์โดยอาจซ่อมแซมหรือปรับปรุงให้หันสมัย โดยรับมั่นใจว่าไม่ให้สารอันตรายจากขั้นส่วนเก่าปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม 3) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) โดยการคัด แยกเพื่อขายให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อรับซื้อคืนไปรีไซเคิลอย่างถูกต้อง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาสกร จิตติครั้งร่วง (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้และทัศนคติของผู้ใช้เชิงลึก เน็ตเวิร์ค กรณีศึกษาภูเก็ต พลัส ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้ส่วนมากใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นประจำทุกวัน และใช้ระยะเวลามากกว่า 3 ชั่วโมงขึ้นไปในแต่ละวัน

ปรัชญา ทินศรีสุวรรณ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินชีวิต และพฤติกรรมการใช้งาน เครือข่ายสังคมออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบร่วมส่วนใหญ่มีการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ เฟสบุ๊ค (Facebook) ช่วงเวลาที่เข้าใช้งานมากที่สุด คือช่วงตีก (19.00 – 24.00 น.) ใช้เวลาในการเข้าใช้ ประมาณ 30 นาทีและเข้าใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ทุก ๆ วัน

ฤทธิชัย เจริญผ่อง (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง วิวัฒนาการโทรศัพท์มือถือ ผลกระทบศึกษาพบว่า ความต้องการของผู้ใช้งานสามารถทบทวนนั้นมีความหลากหลาย เช่น ต้องการ social network ต้องการความ บันเทิง ต้องการการความสะดวกในการรับข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้นำไปสู่การพัฒนาเพื่อเพิ่ม

ประสิทธิภาพของスマาร์ทโฟนขึ้นเรื่อยๆ เพื่อการใช้งานที่ดีขึ้น หรือจะเป็นการพัฒนาฟังก์ชันใหม่ๆ ออกแบบเพื่อตอบสนองความต้องการ

ปราโม พัฒนาดุล และวีโรจน์ เจริญกลักษณ์ (2559) ทำการศึกษาเรื่อง ความรู้และทัศนคติของผู้บริโภค ในอาเภอปากเกร็ดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมและความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมผลการศึกษาพบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูง การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน จะช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดีของผู้บริโภค อันจะนำไปสู่พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม

วิธีดำเนินการศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกดิจิทัล เรื่องแนวคิดเกี่ยวกับเจเนอเรชัน แนวคิดเกี่ยวกับเชิงอิเล็กทรอนิกส์และการจัดการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากหนังสือ ตำรา รายงานการวิจัยและฐานข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต และเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมนิเทศโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ที่ได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Cochran (Cochran, 1977 อ้างใน ธีรุณิ เอกะกุล, 2543) กรณีไม่ทราบขนาดประชากร และกำหนดสมบัติของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ บุคลากร นักศึกษา และผู้ประกอบการร้านค้า ในมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี กลุ่มเจเนอเรชันราย (เกิดในช่วงปี พ.ศ.2523 – พ.ศ.2540) โดยในแบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือ และพฤติกรรมการจัดการซากโทรศัพท์มือถือ

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 65.50 สถานภาพนักศึกษา ร้อยละ 86.50 อายุ 21-26 ปี ร้อยละ 87.50 การศึกษาสูงสุดอยู่ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 90.50 และสถานภาพโสด ร้อยละ 93.75 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	138	34.50
หญิง	262	65.50
2. สถานภาพ		
นักศึกษา	346	86.50
อาจารย์	11	2.75
บุคลากรสายสนับสนุน	8	2.00
พนักงาน/ลูกจ้าง	5	1.25
ผู้ประกอบการร้านค้า	30	7.50
3. อายุ		
21-26 ปี	350	87.50
27-32 ปี	23	5.75
33-38 ปี	27	6.75
4. ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า	8	2.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	8	2.00
อนุปริญญา/ปวส.	9	2.25
ปริญญาตรี	362	90.50
สูงกว่าปริญญาตรี	13	3.25
5. สถานภาพ		
โสด	375	93.75
สมรส	21	5.25
หม้าย/หย่าร้าง	4	1.00

2. พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของผู้บริโภคกลุ่มเจเนอเรชันวาย

จากการศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มือถือที่ใช้ครั้งแรกเมื่ออายุ 10-15 ปี ร้อยละ 86.50 ใช้โทรศัพท์ยี่ห้อ iPhone ร้อยละ 51.25 มีอายุการใช้งานเฉลี่ยประมาณ 1-3 ปี ร้อยละ 70.75 ข้อคำนึงในการตัดสินใจเลือกซื้อโทรศัพท์เพราต้องโจทย์ความต้องการมากที่สุด ร้อยละ 31.25 ช่วงเวลาในการใช้โทรศัพท์ เวลา 21.01 ชั่วโมง เป็น ร้อยละ 81.00 ระยะเวลาที่ใช้โทรศัพท์ 7 ชั่วโมง ขึ้นไป/วัน ร้อยละ 77.25 วัตถุประสงค์หลักในการใช้โทรศัพท์เพื่อความบันเทิงและนันหนนาการ ร้อยละ 78.50 แอพพลิเคชันที่เล่นบ่อยที่สุดคือ เฟสบุ๊ค ร้อยละ 43.00 และระยะเวลาในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์อยู่ในช่วง 30 นาที – 1 ชั่วโมง ร้อยละ 46.25 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของผู้บริโภคกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. อายุในการมีโทรศัพท์ในครอบครองครั้งแรก ต่ำกว่า 10 ปี	5	1.25
10-15 ปี	346	86.50
16-20 ปี	44	11.00
21 ปีขึ้นไป	5	1.25
2. โทรศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบัน		
iPhone	205	51.25
Samsung	83	20.75
Vivo	38	9.50
Oppo	53	13.25
Huawei	14	3.50
อื่น ๆ (Xiaomi, Nokia, Wiko, Motorola)	7	1.75
3. อายุเฉลี่ยของการใช้งานโทรศัพท์มือถือ		
1-3 ปี	283	70.75
4-6 ปี	113	28.25
7 ปีขึ้นไป	4	1.00
4. ข้อดีนึงในการตัดสินใจเลือกซื้อ โทรศัพท์มือถือ		
ราคา	67	16.75
ความสวยงาม	51	12.75
ความแข็งแรงคงทน	116	29.00
ยี่ห้อ	41	10.25
ตอบโจทย์ความต้องการ	125	31.25
5. ช่วงเวลาที่เล่นโทรศัพท์มือถือ		
เวลาสาย (09.01 – 12.00 น.)	4	1.00
เวลาบ่าย (12.01 – 15.00น.)	4	1.00
เวลาเย็น (15.01 – 18.00น.)	8	2.00
เวลาค่ำ (18.01 – 21.00น.)	60	15.00
เวลาดึก (21.01 น. ขึ้นไป)	324	81.00

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของผู้บริโภคลุ่มเจเนอเรชั่นวาย (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
6. ระยะเวลาที่ใช้โทรศัพท์มือถือ		
1-3 ชั่วโมง	47	11.75
4-6 ชั่วโมง	44	11.00
7 ชั่วโมงขึ้นไป	309	77.25
7. วัตถุประสงค์หลักในการใช้โทรศัพท์มือถือ		
เพื่อใช้ติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ	29	7.25
เพื่อความบันเทิงและนันหนนาการ	314	78.50
เพื่อเล่น social ต่าง ๆ	57	14.25
8. แอพพลิเคชั่นที่เล่นในโทรศัพท์มือถือ		
เฟสบุ๊ค	172	43.00
ไลน์	26	6.50
อินสตราแกรม	86	21.50
ทวิตเตอร์	76	19.00
อื่น ๆ (เล่นเกมส์, ยูทูป)	40	10.00
9. ระยะเวลาในการเล่นเครือข่ายสังคมออนไลน์		
น้อยกว่า 30 นาที	12	3.00
30 นาที – 1 ชั่วโมง	185	46.25
2-3 ชั่วโมง	167	41.75
4-5 ชั่วโมง	12	3.00
6-7 ชั่วโมง	7	1.75
8 ชั่วโมงขึ้นไป	17	4.25

3. พฤติกรรมการจัดการเวลาโทรศัพท์มือถือของผู้บริโภคลุ่มเจเนอเรชั่นวาย

จากการศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดการโทรศัพท์มือถือที่เสื่อมสภาพหรือหมดอายุการใช้งานแล้วโดยการเก็บเอาไว้เฉย ๆ ไม่ทำอะไร ร้อยละ 66.50 โดยทำการคัดแยกออกจากขยะประเภทอื่น ร้อยละ 81.00 และจัดเก็บใส่ถุงพลาสติกทิ้งไว้ ร้อยละ 50.50 นำไปกำจัดโดยนำไปทิ้งยังจุดวางถังของเทศบาลหรืออบต. ร้อยละ 83.25 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 พฤติกรรมการจัดการซากโทรศัพท์มือถือของผู้บริโภคกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. วิธีการจัดการโทรศัพท์ที่เลื่อมสภาพ ขายให้กับร้านรับซื้อของเก่า/ ร้านสินค้ามือสอง/ร้านโทรศัพท์ ซ่อมแซมเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ เก็บไว้เฉย ๆ ไม่ทำอะไร ให้คนอื่น ทิ้งในถังขยะ กำจัดเอง โดยการเผาหรือฝังดิน	34 64 266 23 12 1	8.50 16.00 66.50 5.75 3.00 0.25
2. วิธีการคัดแยก ทิ้งรวมกับขยะประเภทอื่นโดยไม่คัดแยก ทิ้งแยกจากขยะประเภทอื่น	76 324	19.00 81.00
3. วิธีการจัดเก็บ เก็บในถุงพลาสติกสีดำ เก็บในถุงที่มีฝาปิดมิดชิด เก็บในถุงพลาสติกทึ่วไป อื่น ๆ	76 103 202 19	19.00 25.75 50.50 4.75
4. วิธีการทิ้ง ทิ้งยังจุดวางถังของเทศบาลหรืออบต. ทิ้งยังจุดรับซากโทรศัพท์หรือศูนย์ จำหน่ายโทรศัพท์ อื่น ๆ (เก็บไว้ในกล่อง, ตู้รับบริจาค, ถังขยะธรรมชาติ, และสินค้า)	333 54 13	83.25 13.50 3.25

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือของผู้บริโภคกลุ่มเจเนอเรชั่นวาย จะเห็นได้ว่าอย่างการใช้งานโทรศัพท์มือถือค่อนข้างสั้นเฉลี่ยเพียง แค่ 1-3 ปี โดยผู้บริโภคจะเปลี่ยนหรือทิ้งโทรศัพท์มือถือ ทั้งที่ไม่หมดอายุการใช้งาน เนื่องจากกระแสการบริโภคนิยมและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีรุ่นใหม่อย่างรวดเร็ว รวมถึงบริษัทผู้ผลิตโทรศัพท์มือถือมีการผลิตสินค้ารุ่นใหม่อย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคที่บ่อยมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของฤทธิชัย เจริญผ่อง (2557) ที่ได้กล่าวว่า ความต้องการของผู้ใช้งานสามารถที่จะบันทึกความหลากหลายมากขึ้น ทั้งเพื่อความบันเทิง เพื่อการรับข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น การพัฒนาฟังชั่นในการใช้งานจึงเป็นเหตุทำให้สามารถที่จะตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานได้ดียิ่งขึ้น สำหรับช่วงเวลาที่ใช้โทรศัพท์ เวลา 21.01 น. ขึ้นไป เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ว่างจากการเรียน การทำงาน การทำกิจวัตรประจำวัน และเป็น

ช่วงเวลาของการพักผ่อน สอดคล้องกับงานวิจัยของปรัชญา ทินศรีสุวรรณ (2553) ที่ได้กล่าวว่า นักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ใช้สมาร์ทโฟนในการเล่นโซเชียลมานาที่สุด ในช่วงเวลา 19.00 – 24.00 โดยมีระยะเวลา การใช้ประมาณ 30 นาที ส่วนวัตถุประสงค์หลักที่ใช้ คือ เพื่อความบันเทิงและนันหนาก การโดยเฉพาะการรับชม สื่อออนไลน์ยูทูป (YouTube) เนื่องจากเป็นวิธีการผ่อนคลายจากการเรียน การทำงาน เพราะ ยูทูปมีเนื้อหาที่มีคุณภาพ น่าสนใจ และมีความหลากหลาย ง่ายต่อการเข้าถึงและการค้นหา วิดีโอต่างๆ ได้ง่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภนัยวิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (2558) ที่ได้กล่าวว่า การใช้ประโยชน์จากสมาร์ทโฟนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความบันเทิง

ส่วนพฤติกรรมการจัดการขาดทุนที่มีถือที่หมวดอายุการใช้งานหรือไม่ต้องการใช้แล้ว ส่วนใหญ่มี การคัดแยกออกจากชั้นประเพณี นั่นแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างรู้ว่าครั้งต่อไปจะเก็บโทรศัพท์มือถือจากชั้นประเพณี แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างจะเก็บโทรศัพท์มือถือไว้ในถุงพลาสติกหัวไปและนำไปทิ้งในถังรวม ที่เทศบาลจัดไว้ให้ เนื่องจากไม่ทราบว่าจะต้องนำไปจัดการอย่างไร จึงจะถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัย ของปราโม พัฒนดุล และวิโรจน์ เจรจาลักษณ์ (2559) ที่ได้กล่าวว่า การที่ผู้บริโภค มีความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับ ผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ผู้บริโภคก็จะสามารถเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมและดำเนินการจัดการได้อย่าง ถูกวิธี ดังนั้นการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน จะเป็นกลไกสำคัญให้ผู้บริโภค มี พฤติกรรมในการจัดการขยะได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะดำเนินการจัดการขาดทุนที่มีถือโดยเก็บไว้ เฉยๆ เนื่องจากไม่ทราบว่าจะต้องนำไปจัดการอย่างไร จึงจะถูกต้องเหมาะสม หรือทิ้งรวมกับขยะหัวไปตามจุดวาง ถังรวม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะหัวไประดับท้องถิ่นและระดับประเทศ รวมถึงมหาวิทยาลัย ควรมีการให้ความรู้เรื่องการจัดการขาดทุนที่มีถือและขยายจากชากอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ประเภท อื่นๆ ผ่านสื่อต่างๆ รวมถึงการกำหนดจุดวางถังเฉพาะสำหรับรองรับขยะจากชากอุปกรณ์ไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงขยายอันตรายชนิดอื่นๆ เช่น หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย ฯลฯ เพื่อร่วบรวมนำไปจัดการอย่าง ถูกต้องตามหลักวิชาการ

ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษากลุ่มเจเนอเรชันอื่นของสังคมไทย เพื่อศึกษาในบริบทของประชากรที่เกิดในช่วงเวลาที่ แตกต่างกัน เพื่อนำไปประกอบการกำหนดแนวทางการจัดการขาดทุนที่มีถือที่เหมาะสมสำหรับกับบริบท สังคมไทยและพฤติกรรมกลุ่มผู้บริโภคเจเนอเรชันต่าง ๆ

References

- BangkokUniversityResearchCenter.(2015). "Chiwitprachamwankhongyaowachonnaiyuksu ອິນໄລ
" Daily life of youth in the online media era. Bangkok: Bangkok University.
- Charoenphong, R. (2014). "Wiwatthanakansosapmuthu." Mobile phone evolution. Restive December 9, 2018 from <http://greenglass789.blogspot.com/>
- Environmental Research and Training Center Department of Environmental Quality Promotion Ministry of NaturalResourcesandEnvironment.(2014). "Khaya 'ileksionikPanhasingwætlomchaksangkhomthek noloyi" Electronic waste Environmental problems from society Technology. Green Research 11, 26: 1 - 34.
- Hinsrisuwan,P.(2012). "Rupbaepkandamnencchiwitlæphruttkamkanchaingankhruakhaisangkh om 'onlaikhongnaksuksamahawitthayaalaichiangmai" Lifestyle and Social Network Behavior of Chiang Mai University Students. Independent Research Information Technology and Management Faculty of Science Chiang Mai University.
- Jithkraikroun,P.(2010). "Theknoloyikhongsumailækannamsanötuaontontosangkhomkapphruttikamkansusanbonkhruakhaisangkhom 'onlai *." New Media Technology, Social Presence and Communication Behavior on Online Social Network. Thesis Master of Art Public Relation Faculty of Communication Art Chulalongkorn University.
- Patanadul,P.Jadesadalug,V.(2016). "Patchaithimiphontokantangchaisuphalittaphanphuasingwætomkhoengphuboriphok 'amphoeakkretChangwatnonthaburi*." FactorsAffectingPurchasel intention Of Eco-Products Among Consumers In Pak Kret Area, Nonthaburi Province. Veridian E-Journal, Silpakorn University. Vol. 9 No. 2 May - August 2016.
- Phromphak, C. (2015). "Naethangkanrapmuhanhkhaya 'ileksioniknaiprathedthai" TheWays to Cope with the Problem of Electronic Waste in Thailand. Research groupandAcademic Information The Secretariat of The Senate.
- PollutionControlDepartment.(2014). "Suankhongsia 'antara Samnakchatkankhongsi alæsan 'antara" Hazardous waste the waste management and hazardous waste. Restive February 5, 2019 from www.pcd.go.th
- Srinont, M. (2018). "Tritdichenorechankapkropnæokhit" Theory of Generation and Cognitive Framework. MBU Education Journal. Vol. 6 No. 1 January – June 2018